

Spēkā no 10.08.2002
Spēkā esošs

Publicēts: Vēstnesis , 09.08.2002, nr. 114
Publicēts: ZINOTĀJS , 10.10.2002, nr. 19

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

06.08.2002
Rīgā

Noteikumi nr. 344

Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagus

(prot. Nr.33 16.§)

Izdoti saskaņā ar
Darba aizsardzības likuma
25.panta 5.punktu

1. Noteikumi nosaka prasības nodarbināto drošības un veselības aizsardzībai darba vietās (darba aizsardzības prasības), kurās nodarbinātais pārvieto smagus objektus - priekšmetus, cilvēkus vai dzīvniekus (turpmāk - smagums) – ar fizisko spēku (smaguma pārvietošana tieši vai ar palīgierīču palīdzību) un pastāv risks iegūt traumu (īpaši muguras traumu).

2. Darba devējs veic organizatoriskus pasākumus vai izmanto attiecīgus līdzekļus, īpaši mehāniskās iekārtas, lai novērstu smagumu pārvietošanu ar fizisko spēku.

3. Darba devējs nodrošina darba vides riska novērtēšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ņemot vērā šo noteikumu pielikumā minētos riska faktorus.

4. Novērtējot darba vides risku, darba devējs:

4.1. izveido riska faktoru novērtēšanas grupu un iesaista tajā arodveselības speciālistus, kuriem ir zināšanas darba fizioloģijā un ergonomikā, kā arī nodarbinātos vai viņu uzticības personas;

4.2. nosaka smagumu raksturojošās pazīmes, ņemot vērā šo noteikumu pielikuma 1.punktu;

4.3. izvērtē darba vides riska apjomu un raksturu, kā arī nosaka darba aizsardzības pasākumus, kādi ir nepieciešami, lai novērstu vai samazinātu darba vides risku;

4.4. ņem vērā reģistrētos nelaimes gadījumus darbā un arodslimības, kā arī tādus rādītājus kā nodarbināto mainība, neapmierinātība ar darbu un darba ražīgums.

5. Ja nav iespējams izvairīties no smaguma pārvietošanas ar fizisko spēku, darba devējs:

5.1. organizē darbu tā, lai garantētu nodarbināto drošību un veselību;

5.2. veic atbilstošus darba aizsardzības pasākumus, lai novērstu vai līdz minimumam samazinātu nodarbinātajiem risku iegūt traumu (īpaši – muguras traumu), ņemot vērā šo noteikumu pielikumā noteiktos nosacījumus;

5.3. nodrošina nodarbināto ar piemērotām palīgierīcēm (piemēram, ar lāpstu, dakšu, vagoneti, sviru, skrituļtransportieri);

5.4. pēc iespējas automatizē smaguma pārvietošanas procesu.

6. Uzticot nodarbinātajam darba pienākumus, darba devējs ņem vērā nodarbinātā atbilstību un fiziskās spējas.

7. Lai garantētu nodarbināto drošību un veselību, nodarbinātajiem, kuru darbs ir saistīts ar smaguma pārvietošanu ar fizisko spēku, un viņu uzticības personām darba devējs nodrošina apmācības, kurās tiek iegūtas zināšanas par smaguma pārvietošanas un ergonomikas principiem, kā arī sniedz precīzu informāciju par pārvietojamā smaguma masu, smaguma centra izvietojumu un citiem būtiskiem faktoriem.

8. Darba devējs sadarbojas ar nodarbinātajiem un viņu uzticības personām un konsultējas ar viņiem darba aizsardzības jautājumos (arī par smaguma pārvietošanu) saskaņā ar Darba aizsardzības likumu.

9. Labklājības ministrija sadarbībā ar attiecīgo standartu tehnisko komiteju iesaka bezpeļņas organizācijai valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" adaptējamos standartus.

10. Bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" iesniedz publicēšanai laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" Latvijas nacionālos standartus, kurus var piemērot šo noteikumu drošības prasību izpildei.

11. Par šo noteikumu ievērošanu ir atbildīgs darba devējs.

12. Šo noteikumu ievērošanu kontrolē Valsts darba inspekcija.

Ministru prezidents

A.Bērziņš

Labklājības ministrs

V.Jaksons

Pielikums

Ministru kabineta

2002.gada 6.augusta

noteikumiem Nr.344

Riska faktori, vērtējot traumas (īpaši muguras traumas) iespējamību, ja smagums tiek pārvietots ar fizisko spēku

1. Pārvietojot smagumu ar fizisko spēku, pastāv risks, ka nodarbinātais var iegūt traumu, ja smagums (krava):

- 1.1. ir pārāk smags vai pārāk liels;
- 1.2. ir neparocīgs vai grūti satverams;
- 1.3. ir nestabils vai tā saturs var sakustēties;
- 1.4. jātur vai jāpārvieto izstieptās rokās vai saliecot vai pagriežot ķermeni;
- 1.5. tā formas vai sastāva dēļ, saskaroties ar nodarbināto, var radīt traumu.

2. Fiziskā slodze var radīt traumu, ja:

- 2.1. slodze ir pārāk liela;
- 2.2. smaguma pārvietošana ir iespējama, tikai saliecot vai pagriežot ķermeni;
- 2.3. pārvietojamais smagums var negaidīti sakustēties;
- 2.4. pārvietojot smagumu, ķermenis atrodas nestabilā stāvoklī.

3. Pastāv risks, ka nodarbinātais var iegūt traumu, ja:

- 3.1. darba telpa nav pietiekami liela darbības veikšanai, īpaši vertikālā virzienā;
- 3.2. darba telpas grīda ir nelīdzena, slidena vai darba virsma ir nestabila;
- 3.3. darba vietā nav iespējama kravas apstrāde drošā augstumā vai nodarbinātais nevar ieņemt stabilu stāvokli;
- 3.4. grīdas vai darba virsma ir dažādos līmeņos, tāpēc krava pārvietojama dažādā augstumā;
- 3.5. darba telpā ir neatbilstoša temperatūra vai mitrums vai nav ventilācijas;
- 3.6. darba telpā ir nepietiekams apgaismojums.

4. Nodarbinātais var iegūt traumu darba procesā šādu iemeslu dēļ:

- 4.1. nodarbinātajam nav bijis iespējams pietiekami atpūsties vai atveseļoties;
- 4.2. smagums pārvietojams lielā attālumā;
- 4.3. nodarbinātajam ir bieža vai ilgstoša fiziska piepūle (pārsvarā vērsta uz mugurkaulu);
- 4.4. ir noteikts pārāk ātrs darba temps, kuru nodarbinātais nevar mainīt.

5. Risks iegūt traumu pastāv, ja nodarbinātais:

- 5.1. nav fiziski piemērots konkrētā uzdevuma veikšanai;
- 5.2. valkā nepiemērotu apģērbu un apavus;
- 5.3. nav atbilstoši un pietiekami apmācīts.

Labklājības ministrs

V.Jaksons